

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ СЛУЖБОВО-ТРУДОВИХ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ – ОДНЕ З ЗАВДАНЬ РЕФОРМИ МВС УКРАЇНИ.

Здійснювана зараз реформа МВС України є об'єктивною необхідністю, без якої неможлива подальша демократизація суспільства. У загальному плані реформа являє собою програму перетворень системи, уточнення завдань і функцій структур, які керують цією сферою. На цей час закладена правова база реформи – прийнята Концепція реформування МВС, ряд інших нормативних актів, часто наголошується про необхідність прийняття Закону України «Про органи внутрішніх справ».

На даний час одним з важливих завдань реформи є створення системи правових гарантій працівникам ОВС. Це пов'язане з тим, що не дивлячись на значні політичні, економічні, соціальні процеси в житті країни залишається велика кількість невирішених соціально-економічних, політичних проблем. При цьому частина норм, передбачених Законом України «Про міліцію» та іншими правовими актами, не діє. Як правильно зазначає К.О.Булденко, уже тривалий час уряд не помічає гострих проблем ОВС: напруженої, нервової часто невдячної роботи; відсутність наукової організації праці; слабкої оснащеності і матеріальної бази [1, с.15]. В результаті економічної скрути працівники ОВС в повній мірі не забезпечуються не тільки транспортом, спеціальними засобами й технікою, канцелярським приладдям, але й, що викликає подив речовим забезпеченням.

Не дивлячись на норми Конституції України та Закону України «Про міліцію», ряд інших нормативних актів рівень соціального захисту працівників міліції бажав би кращого. З норм закріплених у ст.22 Закону України «Про міліцію» реально діє тільки декілька. Хоча реалізація норм даної статті не у всьому залежить від керівників ОВС, і це зрозуміло, та доволі частими є випадки відмови у виплаті компенсації працівникам, які використовують у службових цілях особистий транспорт і т. ін. Дотримуватись встановленого законом обмеження на тривалість робочого тижня не вдається через значну службову завантаженість, а деякі керівники свідомо йдуть на порушення даної норми. Перебої у видачі грошового утримання – практично єдиного джерела існування працівників ОВС і їх сімей, як і невидача продовольчих пайків, чи грошової компенсації замість них, стали звичайним явищем. Не в повній мірі фінансуються соціальні програми в інтересах працівників ОВС.

Продовжує падати престиж міліцейської служби, зростає рівень порушень дисципліни серед особового складу [2, с.314-322], зменшується рівень грошового утримання, є багато перешкод у користуванні пільгами. Все це потребує ретельного вивчення і осмислення. Виходячи з цього, проблема правового статусу і його гарантій є дуже важливою.

Не дивлячись на те, що певні питання, котрі стосуються різних аспектів діяльності ОВС або вже розроблені наукою, або успішно розробляються, окре-

мі теоретичні і прикладні проблеми до цього часу недостатньо досліджені і не отримали своєї практичної реалізації [3].

На порядок денний також гостро повстає питання реформування службово-трудових відносин працівників ОВС. Необхідно відзначити, що з питань регламентації праці в цій важливій для суспільства службі, на жаль, мало ще, що зроблено. В процесі реформування системи МВС основна увага приділяється питанням дисципліни і ефективності діяльності служб та підрозділів і недостатньо розробленими лишаються питання правового регулювання службово-трудових відносин і соціальних гарантій працівникам при проходженні служби. Хоча від вирішення цих наболілих проблем по великому рахунку і залежить успішне реформування системи та високий професійно-дисциплінарний рівень особового складу. На сьогодні в комплексі нормативних актів, що регулюють службово-трудові відносини в ОВС є ще багато положень, що не враховують особливості діяльності ОВС, і характерні більше для армійських підрозділів. Тому виникає необхідність перегляду норм Положення про проходження служби рядовим та начальницьким складом ОВС і Дисциплінарного статуту ОВС, ряду інших нормативних актів.

Реформування структури ОВС немислиме без працівника, права котрого повинні якщо вже не збільшуватися, то хоча б не зменшуватися. Залишивши працівника без прав з одними обов'язками, на фоні погіршення умов і організації праці і надалі змінюватиметься його відношення до виконання своїх службових обов'язків, невпинно знижуватиметься рівень дисципліни і ефективність діяльності ОВС при зростаючій інтенсивності праці. Стабільність та соціально-правова захищеність працівника, як початкового структурного елемента системи, забезпечить високу ефективність, організованість і стабільність усієї системи.

Аналіз норм Конституції України, Закону України «Про міліцію», Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом ОВС, інших нормативних актів дозволяє стверджувати, що працівник ОВС користується всією повнотою прав на рівні з усіма іншими громадянами. Обмеження прав може бути на законних підставах і в рамках, що визначені умовами проходження служби.

Обгрунтовані і законодавчо закріплені обмеження прав працівників ОВС у сфері праці, відпочинку, що витікають з особливостей завдань, що стоять перед ОВС повинні компенсуватись наданням певних пільг і гарантій. В зв'язку з цим важливо не допускати протизаконних обмежень прав і свобод працівників ОВС.

Однак ці права і свободи можуть бути порушені чи обмежені в результаті протиправної діяльності органів державної влади чи управління, органів місцевого самоврядування, посадових осіб підприємств, установ, організацій та управлінських органів системи МВС. Передбачені чинним законодавством правові засоби не завжди дозволяють захищати, охороняти і відновлювати права і свободи працівників ОВС і гарантувати ефективний механізм їх реалі-

зації. Особливо це стосується проблеми забезпечення захисту службово-трудових прав працівників. У зв'язку з цим виникає потреба в розробці і впровадженні в життя ефективних правових норм, покликаних регламентувати розгляд службово-трудових спорів працівників ОВС – підвищити матеріальні і процесуальні гарантії, не допускати порушення співвідношення між ними.

При цьому слід пам'ятати про те, що розроблювані норми повинні будуть забезпечити простий і дієвий механізм захисту і відновлення порушеного суб'єктивного права. Ускладнення процедури захисту службово-трудових прав призводитиме до зволікання в прийнятті рішень, а нечітке регламентування деяких дій може призвести до порушень та зловживань.

Проблема гарантії реалізації правового статусу, захисту службово-трудових прав працівників ОВС, якщо брати її в повному обсязі є надзвичайно широкою, багатоаспектною, комплексною проблемою, котру можна розробляти в багатьох напрямках і в різних аспектах: загальна характеристика правового статусу, гарантії його здійснення, механізми і способи захисту, співвідношення з обов'язками, шляхи подальшого розвитку статусу, місце і роль в механізмі правового регулювання і співвідношення з соціальним статусом.

Надійшла до редколегії 11.02.2000

Список літератури:

Булденко К.А. Профессиональная этика сотрудников милиции. Хабаровск. 1991. 2.
Ануфрієв М.І. Динаміка дисципліни і законності серед особового складу органів внутрішніх справ України //Вісник Ун-ту внутр. справ. 1998. №3-4. 3. Ануфрієв М.І. Управлінські шляхи зміцнення дисципліни в органах внутрішніх справ (соціолого-правові аспекти): Дис...канд.юрид.наук. Х., 1998; Бандурка О.М. Основи управління в органах внутрішніх справ України: теорія, досвід, шляхи удосконалення. Х., 1999; Кравченко Ю.Ф. Актуальні проблеми реформування органів внутрішніх справ України (організаційно-правові питання): Дис...канд.юрид.наук. Х., 1998; Лавриненко О.В. Правовое регулирование приема на службу в органы внутренних дел Украины: Дисс...канд.юрид.наук. Х., 1998; Іншин М.І. Управління та правове регулювання вивільнення працівників органів внутрішніх справ: Дис...канд.юрид.наук. Х., 1998.; Шербина В.И. Дисциплинарная ответственность государственных служащих в органах внутренних дел: Дисс...канд.юрид.наук. Х., 1998.

О.С.Воронін

ДО ПИТАННЯ РОЗРАХУНКУ НАВАНТАЖЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Боротьба із злочинністю неможлива без ефективної організації діяльності працівників ОВС, удосконалення форм і методів їх праці, раціонального вирішення кадрового та іншого забезпечення, чіткого встановлення функціональних обов'язків, поліпшення взаємодії з іншими службами.

Для досягнення максимальної результативності функціонування ведучих служб ОВС, своєчасного повного і якісного виконання функціональних обов'язків їх працівниками, необхідні науково обґрунтовані нормативи навантаження, висока організація праці, урахування об'єктивних і суб'єктивних факторів.